

# LEGE nr. 3 din 22 februarie 2000

privind organizarea și desfășurarea referendumului

EMITENT • PARLAMENTUL

Publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 84 din 24 februarie 2000

Data intrării în vigoare 25-03-2000

Parlamentul României adopta prezenta lege

## Capitolul 1 Dispoziții generale

### Articolul 1

În România suveranitatea națională aparține poporului român, care o exercită prin organele sale reprezentative și prin referendum.

### Articolul 2

(1) Referendumul național constituie forma și mijlocul de consultare directă și de exprimare a voinței suverane a poporului român cu privire la:

- a) revizuirea Constituției;
- b) demiterea Președintelui României;
- c) probleme de interes național.

(2) În condițiile prezentei legi se poate organiza și desfășura și referendum local asupra unor probleme de interes deosebit pentru unitățile administrativ-teritoriale.

(3) În cadrul referendumului populația poate fi consultată cu privire la una sau la mai multe probleme, precum și cu privire la o problemă de interes național și o problemă de interes local, pe buletine de vot separate.

### Articolul 3

Problemele care, potrivit art. 148 din Constituție, nu pot fi supuse revizuirii nu pot face obiectul referendumului.

### Articolul 4

Au dreptul de a participa la referendum toți cetățenii români care au împlinit vârsta de 18 ani până în ziua referendumului inclusiv, cu excepția debililor sau a alienaților mintal puși sub interdicție, precum și a persoanelor condamnate prin hotărâre judecătorească definitivă la pierderea drepturilor electorale.

### Articolul 5

(1) Referendumul național și referendumul local se organizează și se desfășoară potrivit prevederilor prezentei legi.

(2) Referendumul este valabil dacă la acesta participă cel puțin jumătate plus unul din numărul persoanelor înscrise în listele electorale.

## Capitolul 2 Organizarea referendumului național

### Secțiunea 1 Referendumul privind revizuirea Constituției

#### Articolul 6

(1) Inițiativa și procedura revizuirii Constituției sunt supuse normelor prevăzute la art. 146 și 147 din Constituție, iar organizarea și desfășurarea referendumului se stabilesc prin lege.

(2) Organizarea și desfășurarea referendumului cu privire la revizuirea Constituției, precum și rezultatul acestuia sunt obligatorii.

#### Articolul 7

(1) Cetățenii care participă la referendum au dreptul să se pronunțe prin "DA" sau "NU" la următoarea întrebare înscrisă pe buletinul de vot: "Sunteți de acord cu legea de revizuire a Constituției României în forma aprobată de Parlament?"

(2) Rezultatul referendumului se stabilește în funcție de majoritatea voturilor valabil exprimate pe întreaga țară, astfel:

- a) Numărul persoanelor înscrise în listele pentru referendum
- b) Numărul participanților
- c) Numărul voturilor valabil exprimate la răspunsul "DA"
- d) Numărul voturilor valabil exprimate la răspunsul "NU"
- e) Numărul voturilor nule

## Secțiunea a 2-a

### Referendumul privind demiterea Președintelui României

#### Articolul 8

Referendumul pentru demiterea Președintelui României este obligatoriu și se stabilește prin hotărâre a Parlamentului, în condițiile prevăzute la art. 95 din Constituție.

#### Articolul 9

Cetățenii care participa la referendum au dreptul să se pronunțe prin "DA" sau "NU" la următoarea întrebare înscrisă pe buletinul de vot: "Sunteți de acord cu demiterea Președintelui României?"

#### Articolul 10

Demiterea Președintelui României este aprobată, dacă a întrunit majoritatea voturilor cetățenilor înscrși în listele electorale.

## Secțiunea a 3-a

### Referendumul cu privire la probleme de interes național

#### Articolul 11

(1) Președintele României, după consultarea Parlamentului, poate cere poporului să își exprime voința prin referendum cu privire la probleme de interes național.

(2) Problemele care se supun referendumului și data desfășurării acestuia se stabilesc de Președintele României, prin decret.

(3) Punctul de vedere al Parlamentului asupra referendumului inițiat de Președintele României urmează să fie exprimat, printr-o hotărâre adoptată în ședința comună a celor două Camere, cu votul majorității deputaților și senatorilor.

#### Articolul 12

(1) Sunt considerate probleme de interes național în sensul art. 11:

A. Adoptarea unor măsuri privind reforma și strategia economică a țării

B. Adoptarea unor decizii politice deosebite cu privire la:

a) regimul general al proprietății publice și private;

b) organizarea administrației publice locale, a teritoriului, precum și regimul general privind autonomia locală;

c) organizarea generală a învățământului;

d) structura sistemului național de apărare, organizarea armatei, participarea forțelor armate la unele operațiuni internaționale;

e) încheierea, semnarea sau ratificarea unor acte internaționale pe durata nedeterminată sau pe o perioadă mai mare de 10 ani;

f) integrarea României în structurile europene și euroatlantice;

g) regimul general al cultelor.

(2) Cetățenii sunt chemați să se pronunțe prin "DA" sau "NU" asupra problemei supuse referendumului, decizând cu majoritatea voturilor valabil exprimate la nivelul țării.

## Capitolul 3

### Referendumul local

#### Articolul 13

(1) Problemele de interes deosebit din unitățile administrativ-teritoriale și subdiviziunile administrativ-teritoriale ale municipiilor pot fi supuse, în condițiile prezentei legi, aprobării locuitorilor, prin referendum local.

(2) Referendumul local se poate organiza în toate satele și localitățile componente ale comunei sau orașului ori numai în unele dintre acestea. În cazul referendumului la nivel județean, acesta se poate desfășura în toate comunele și orașele din județ ori numai în unele dintre acestea, care sunt direct interesate.

(3) Proiectele de lege sau propunerile legislative privind modificarea limitelor teritoriale ale comunelor, orașelor și județelor se înaintează Parlamentului spre adoptare numai după consultarea prealabilă a cetățenilor din unitățile administrativ-teritoriale respective, prin referendum. În acest caz organizarea referendumului este obligatorie.

#### Articolul 14

- (1) Problemele supuse referendumului local se stabilesc de consiliile locale sau județene, după caz, la propunerea primarului, respectiv a președintelui consiliului județean.
- (2) Cetățenii sunt chemați să se pronunțe prin "DA" sau "NU" asupra problemei supuse referendumului, decizând cu majoritatea voturilor valabil exprimate la nivelul unității administrativ-teritoriale respective.

### Capitolul 4

## Dispoziții comune cu privire la desfășurarea referendumului

#### Articolul 15

- (1) Obiectul și data referendumului național se stabilesc după cum urmează:
  - a) prin lege, în cazul referendumului privind revizuirea Constituției, cu respectarea art. 147 alin. (3) din Constituție;
  - b) prin hotărâre a Parlamentului, în cazul referendumului privind demiterea Președintelui României, cu respectarea art. 95 alin. (3) din Constituție;
  - c) prin decret al Președintelui României, în cazul referendumului cu privire la probleme de interes național.
- (2) Aducerea la cunoștința publică a datei referendumului național se face prin Monitorul Oficial al României, Partea I, și prin presa, radio și televiziune.

#### Articolul 16

- (1) Obiectul și data referendumului local se stabilesc și se aduc la cunoștința publică cu cel puțin 20 de zile înainte de ziua desfășurării acestuia.
- (2) Referendumul local se poate organiza într-o singură zi, care poate fi numai duminică.
- (3) Aducerea la cunoștința publică a datei referendumului local se face prin orice mijloace de informare în masă.

#### Articolul 17

- (1) Operațiunile pentru desfășurarea referendumului au loc în circumscripțiile electorale și la secțiile de votare, organizate potrivit prevederilor [Legii nr. 68/1992](#) pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului, respectiv ale [Legii nr. 70/1991](#) privind alegerile locale, republicată, cu modificările ulterioare, pe baza copiilor de pe listele electorale permanente, a listelor electorale speciale și a celorlalte liste electorale prevăzute de lege.
- (2) Reactualizarea listelor electorale permanente se face de către primari, potrivit prevederilor [Legii nr. 68/1992](#), respectiv ale [Legii nr. 70/1991](#), republicată, cu modificările ulterioare, în termen de cel mult 5 zile de la data stabilirii zilei referendumului.

#### Articolul 18

Afișarea listelor electorale, dacă legea prevede o asemenea operațiune, delimitarea, numerotarea și aducerea la cunoștința publică a secțiilor de votare și a localurilor de vot se fac potrivit prevederilor [Legii nr. 68/1992](#) și ale [Legii nr. 70/1991](#), republicată, cu modificările ulterioare, în cel mult 48 de ore de la îndeplinirea termenului prevăzut la art. 17 alin. (2).

#### Articolul 19

- (1) Cetățenii au dreptul să verifice înscrierea în listele electorale. Intampinările împotriva omisiunilor, înscrierilor gresite și oricăror erori din liste se fac la autoritățile publice care au întocmit listele, acestea fiind obligate să se pronunțe pe loc sau în cel mult 24 de ore de la înregistrare.
- (2) Contestațiile îndreptate împotriva dispozițiilor luate de autoritățile publice prevăzute la alin. (1) se soluționează în cel mult 48 de ore de judecătoria în a cărei rază teritorială domiciliază participantul la referendum sau, în cazul celor înscrși în listele suplimentare, de către judecătoria în a cărei rază teritorială se afla biroul electoral al secției de votare care a întocmit lista. Hotărârea judecătorească este irevocabilă și executorie; ea se comunică persoanelor interesate în cel mult 24 de ore de la pronunțare.

#### Articolul 20

- (1) Cetățenii care locuiesc în alta localitate decât cea în care își au domiciliul pot solicita primarului din acea localitate înscrierea lor în liste electorale suplimentare. Cu 3 zile înainte de data referendumului nu se mai pot face înscrieri în aceste liste.
- (2) Organul care întocmește listele electorale prevăzute la alin. (1) este obligat să ceară primăriei localității de domiciliu radierea persoanelor în cauza de pe listele electorale ale acelei localități.

#### Articolul 21

Cetățeanul care, în ziua referendumului național, se afla într-o alta localitate decât cea în care este înscris în lista electorală poate să își exercite dreptul de vot în localitatea respectivă, la orice secție de votare, urmând a fi înscris într-o listă suplimentară de către președintele biroului electoral al secției de votare, pe baza actului de identitate sau a adeverinței care ține loc de act de identitate.

#### Articolul 22

(1) Autoritățile publice care au întocmit listele electorale le vor înainta birourilor electorale ale secțiilor de votare cu două zile înainte de data desfășurării referendumului.

(2) Orice modificare ulterioară se comunică de îndată birourilor electorale ale secțiilor de votare.

#### Articolul 23

Pentru organizarea și desfășurarea referendumului, în termen de 5 zile de la data stabilirii zilei referendumului se înființează, după caz: Biroul Electoral Central, birouri electorale de circumscripție, precum și birouri electorale ale secțiilor de votare.

#### Articolul 24

(1) Biroul Electoral Central este alcătuit din 7 judecători ai Curții Supreme de Justiție, dintre care unul va îndeplini funcția de președinte, precum și din câte un delegat al fiecărui partid politic reprezentat în Parlament.

(2) Desemnarea celor 7 judecători se va face în cel mult 3 zile de la data stabilirii zilei referendumului de către președintele Curții Supreme de Justiție, prin tragere la sorți, de pe o lista cuprinzând toți judecătorii în exercițiu ai Curții.

(3) Președintele Biroului Electoral Central este ales prin vot secret de către membrii acestuia în cel mult 24 de ore de la desemnare.

#### Articolul 25

(1) Biroul Electoral Central veghează la reactualizarea listelor electorale permanente, la întocmirea copiilor de pe acestea și la transmiterea lor la birourile electorale ale secțiilor de votare, supraveghează corecta desfășurare a referendumului, centralizează la nivel național rezultatele acestuia, pe care le înaintează Curții Constituționale.

(2) Biroul Electoral Central soluționează contestațiile care îi sunt adresate, cu excepția celor care sunt date în competența altor birouri electorale sau a instanțelor judecătorești.

(3) În cazul în care constata o fraudă electorală la o secție de votare sau într-o circumscripție electorală, Biroul Electoral Central dispune anularea rezultatelor referendumului în cadrul acelei secții de votare sau, după caz, în cadrul circumscripției electorale respective.

(4) Biroul Electoral Central acreditează și retrage acreditarea reprezentanților mijloacelor de comunicare în masa.

#### Articolul 26

(1) Birourile electorale de circumscripție ale județelor și al municipiului București, ale comunelor, orașelor și municipiilor, precum și birourile electorale ale secțiilor de votare se compun dintr-un președinte și cel mult 6 delegați ai partidelor politice reprezentate în Parlament, în cazul referendumului național, sau ai partidelor politice reprezentate în consiliul local sau județean, în cazul referendumului local.

(2) Președinții birourilor electorale sunt stabiliți de către președintele tribunalului județean sau al municipiului București, după caz, în cel mult 3 zile de la stabilirea zilei referendumului, prin tragere la sorți.

(3) Tragerea la sorți se face de pe o lista care va cuprinde, în următoarea ordine: judecătorii și procurorii, precum și alți juriști din județ sau din municipiul București, care nu fac parte dintr-un partid politic.

(4) Dacă numărul juristilor este insuficient, tragerea la sorți se face de pe o alta lista care va cuprinde persoane de alta specialitate, cu o reputație nestirbită și care nu fac parte din nici un partid politic.

(5) Lista cuprinzând alți juriști decât judecătorii și procurorii, precum și lista cuprinzând persoanele prevăzute la alineatul precedent vor fi întocmite de prefect, la propunerea primarilor, și vor fi transmise președintelui tribunalului județean sau al municipiului București în cel mult 48 de ore de la stabilirea zilei referendumului.

(6) Stabilirea persoanelor prevăzute la alin. (3) și (4) se va face ținându-se seama și de domiciliul acestora.

#### Articolul 27

(1) Desemnarea delegaților partidelor politice, potrivit art. 24 și 26, este obligatorie și se comunică în scris președintelui biroului electoral, în cel mult 5 zile de la stabilirea zilei referendumului.

(2) În cazul în care partidele politice nu își pot desemna, de comun acord, reprezentanții în birourile electorale, se va organiza tragerea la sorți a acestora de către președintele biroului electoral respectiv, în prezenta delegaților partidelor.

(3) Dacă birourile electorale nu se pot completa potrivit alineatului precedent, ele vor funcționa cu numărul de membri existenți.

#### Articolul 28

(1) Birourile electorale de circumscripție ale județelor și al municipiului București, ale comunelor, orașelor și municipiilor îndeplinesc următoarele atribuții principale:

a) fac publicațiile și afișările necesare;

b) rezolva, de îndată sau în cel mult 24 de ore de la sesizare, intampinările referitoare la propria activitate și contestațiile cu privire la operațiunile birourilor electorale ale secțiilor de votare;

c) totalizează rezultatele referendumului de la secțiile de votare din județ sau, după caz, din municipiul București și, în cel mult 24 de ore de la închiderea scrutinului, le înaintează Biroului Electoral Central, în cazul referendumului național, împreună cu documentele care stau la baza acestora.

(2) În cazul referendumului local birourile electorale de circumscripție ale județelor și al municipiului București îndeplinesc, în mod corespunzător, atribuțiile Biroului Electoral Central.

#### Articolul 29

Birourile electorale lucrează în prezenta a jumătate plus unul din numărul total al membrilor lor și iau hotărâri cu majoritatea membrilor prezenți.

#### Articolul 30

(1) Campania pentru referendum începe la data aducerii la cunoștința publică a datei referendumului și se încheie cu o zi înainte de data acestuia.

(2) În campania pentru referendum partidele politice și cetățenii au dreptul să își exprime opiniile în mod liber și fără nici o discriminare, prin mitinguri, prin adunări publice și prin mijloace de informare în masa.

(3) Mijloacele folosite în campania pentru referendum nu trebuie să contravină ordinii de drept.

#### Articolul 31

(1) Fiecare secție de votare trebuie să aibă un număr suficient de cabine, urne și ștampile de votare.

(2) Cabinele și urnele trebuie așezate în aceeași încăpere în care se afla biroul președintelui. Cabinele, urnele și ștampilele se vor asigura de către primării comunelor, orașelor, municipiilor și ai sectoarelor municipiului București, împreună cu prefectii.

(3) Modelul ștampilelor care vor fi folosite la referendumul național trebuie să fie conform modelului celor aprobate prin [Legea nr. 68/1992](#), iar pentru referendumul local este cel aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 270 /1996.

(4) Președintele biroului electoral al secției de votare trebuie să fie prezent la sediul secției de votare în ajunul zilei referendumului, la ora 18,00, și este obligat să ia măsurile necesare pentru pregătirea operațiunilor de votare.

(5) Președintele va dispune fixarea posturilor de paza în jurul localului de vot.

#### Articolul 32

(1) În ziua referendumului, la ora 7,00, președintele biroului electoral al secției de votare, în prezenta celorlalți membri, verifică urnele, existența listelor electorale, a buletinelor de vot și a ștampilelor, după care închide și sigilează urnele, aplicând ștampila de control a secției de votare.

(2) Președintele este obligat să asigure aplicarea ștampilei de control pe buletinele de vot, pe ultima pagină a acestuia, care va rămâne albă.

#### Articolul 33

(1) Președintele biroului electoral al secției de votare este obligat să ia măsurile necesare pentru ca desfășurarea referendumului să decurgă în bune condiții.

(2) Puterile președintelui, în aceasta privință, se întind și în afara localului de vot, în curtea acestuia, la intrările în curte, în jurul localului de vot, precum și pe străzi și în piețe publice, până la o distanță de 500 de metri.

(3) În afara de membrii biroului electoral al secției de votare și de delegații acreditați de Biroul Electoral Central nici o altă persoană nu poate staționa în locurile publice din zona de votare sau în localul de vot peste timpul necesar pentru efectuarea operațiunii de votare.

(4) Pentru menținerea ordinii președintele biroului electoral al secției de votare va avea la dispoziție mijloacele de ordine necesare, asigurate de prefecti, împreună cu Ministerul de Interne.

#### Articolul 34

Scrutinul se va deschide la ora 8,00 și se va încheia la ora 20,00.

#### Articolul 35

Cetățenii care participă la referendum vor primi un buletin de vot, ale cărui dimensiuni se vor stabili de Biroul Electoral Central, în cazul referendumului la nivel național, respectiv de biroul electoral de circumscripție, în cazul referendumului local. Textul buletinului de vot se va tipări cu litere corp 24, române verzi drepte, de culoare neagră. Patrutul cu mențiunea "DA" sau "NU" va avea latura de 4 cm. Modelele buletinelor de vot sunt prevăzute în anexele nr. 1A și 1B.

#### Articolul 36

Cetățenii sunt chemați să se pronunțe prin "DA" sau "NU" asupra problemei supuse referendumului.

#### Articolul 37

(1) Accesul participanților la referendum în sala de vot are loc în serii corespunzătoare numărului cabinelor.

Fiecare participant va prezenta biroului electoral al secției de votare actul de identitate sau adeverința care ține loc de act de identitate. Biroul electoral, după verificarea înscrierii în lista electorală sau după înscrierea în lista

electorală suplimentară prevăzută la art. 21, va înmâna participantului buletinul de vot și ștampila cu mențiunea "Votat".

(2) Participantul la referendum își va exprima voința în mod individual, într-o cabină închisă, aplicând ștampila "Votat" numai în unul dintre cele două patrate ale buletinului de vot, corespunzător opțiunii sale.

(3) După ce a votat participantul la referendum va îndoi buletinul de vot, astfel ca pagina albă, care poartă ștampila de control, să rămână în afară, după care îl va introduce în urnă, având grija să nu se deschidă.

(4) Ștampila încredințată pentru votare se restituie președintelui, care va aplica pe cartea de alegător ștampila de control a secției de votare.

(5) Președintele poate să ia măsuri ca staționarea celui care votează în cabina de votare să nu se prelungească nejustificat.

#### Articolul 38

(1) Președintele biroului electoral al secției de votare poate suspenda votarea pentru motive temeinice.

(2) Suspendarea nu poate depăși o oră și va fi anunțată prin afișare pe usa localului de vot. Durata tuturor suspendărilor nu poate depăși două ore.

(3) În timpul suspendării urnele de votare, stampilele, buletinele de vot și toate lucrările biroului electoral vor rămâne sub paza permanentă.

#### Articolul 39

(1) Prezența oricărei persoane în cabinile de vot în afară de cea care votează este interzisă.

(2) Participantul la referendum, care, din motive temeinice, constatate de președintele biroului electoral al secției de votare, nu poate să voteze singur, are dreptul să cheme în cabina de votare un însoțitor ales de el, în scopul de a-l ajuta.

#### Articolul 40

Pentru persoanele netransportabile din cauza de boală sau invaliditate, la cererea celor aflați în această situație sau la cererea organelor de conducere ale instituțiilor sanitare sau de ocrotiri sociale, în care cei netransportabili se afla internati, președintele biroului electoral al secției de votare desemnează din cadrul biroului un număr de membri care se deplasează cu o urnă specială și cu materialul necesar votării la locul unde se afla cel în cauză, pentru a se efectua votarea.

#### Articolul 41

(1) După închiderea votării președintele biroului electoral al secției de votare va proceda la anularea buletinelor de vot neintrebuintate și la deschiderea urnelor, în prezența membrilor biroului și, după caz, a persoanelor acreditate să asiste la referendum.

(2) Președintele va citi cu voce tare, la deschiderea fiecărui buletin, răspunsul votat și va arăta buletinul de vot celor prezenți.

(3) Sunt nule buletinele de vot care nu poartă ștampila de control a secției de votare, buletinele de un alt model decât cel legal aprobat, cele pe care ștampila "Votat" a fost aplicată în ambele patrate sau nu a fost aplicată pe nici unul dintre ele. Dacă ștampila depășește laturile patratului, însă opțiunea este evidentă, buletinul nu va fi socotit nul.

(4) Buletinele nule nu intră în calculul voturilor valabil exprimate.

(5) După încheierea numărării voturilor se va încheia un proces-verbal care se semnează de președinte și ceilalți membri ai biroului și se înaintează, în cel mult 24 de ore, biroului electoral de circumscripție.

#### Articolul 42

(1) În timpul operațiunilor de votare și de deschidere a urnelor se pot face întâmpinări și contestații cu privire la aceste operațiuni.

(2) Contestațiile se formulează în scris și se prezintă președintelui biroului electoral al secției de votare, care va elibera dovada de primire.

(3) Președintele biroului electoral al secției de votare va hotărî de îndată asupra contestațiilor a căror rezolvare nu suferă întârziere.

#### Articolul 43

(1) Pentru consemnarea rezultatelor referendumului național se întocmesc procese-verbale ale căror modele sunt prevăzute în anexele nr. 2-4.

(2) Rezultatul referendumului local se consemnează în procese-verbale ale căror modele sunt prevăzute în anexele nr. 5 și 6.

#### Articolul 44

Rezultatele centralizate la nivel național de către Biroul Electoral Central, cuprinzând numărul voturilor valabil exprimate pentru fiecare răspuns de pe buletinul de vot și numărul voturilor nule, se înaintează, cu paza militară, la Curtea Constituțională, în termen de 24 de ore de la încheierea centralizării.

#### Articolul 45

- (1) Curtea Constituțională prezintă Parlamentului un raport cu privire la respectarea procedurii pentru organizarea și desfășurarea referendumului național și confirmă rezultatele acestuia.
- (2) Legea de revizuire a Constituției sau, după caz, măsura demiterii din funcție a Președintelui României intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a hotărârii Curții Constituționale de confirmare a rezultatelor referendumului.
- (3) Curtea Constituțională publică rezultatul referendumului în Monitorul Oficial al României, Partea I, și în presa.

#### Articolul 46

- (1) Prefectul va supraveghea organizarea și desfășurarea referendumului local, inclusiv respectarea termenelor pentru realizarea activităților prevăzute în prezenta lege.
- (2) În termen de 24 de ore de la primirea hotărârii consiliului local sau județean, prin care se stabilește organizarea referendumului local, prefectul va informa Departamentul pentru Administrație Publică Locală din cadrul Ministerului Funcției Publice.

#### Articolul 47

Ministerul Funcției Publice va informa Guvernul despre rezultatul referendumului local.

#### Articolul 48

Măsurile tehnico-organizatorice privitoare la referendumul național se stabilesc de Guvernul României în termen de 10 zile de la data la care a fost anunțat referendumul.

### Capitolul 5 Contravenții și infracțiuni

#### Articolul 49

Constituie contravenții, în măsura în care, potrivit legii, nu sunt infracțiuni, următoarele fapte:

- a) înscrierea, cu buna știință, a unei persoane în mai multe liste electorale ale localității de domiciliu; înscrierea în listele electorale a unor persoane fictive ori care nu au drept de vot;
- b) refuzul de a se conforma dispozițiilor președintelui biroului electoral al secției de votare cu privire la asigurarea ordinii din localul de vot și în împrejurimi, potrivit dispozițiilor art. 33 alin. (2) și (3);
- c) refuzul nejustificat de a înmăna buletinul de vot și ștampila de votare persoanei înscrise în lista și care prezintă act de identitate, precum și înmânarea buletinului de vot unei persoane care nu prezintă acest act;
- d) părăsirea localului secției de votare înainte de stabilirea rezultatului referendumului și de semnarea procesului-verbal de către membrii biroului electoral al secției de votare;
- e) absența nejustificată a președintelui sau a membrilor birourilor electorale, stabiliți potrivit prevederilor prezentei legi, de la activitatea acestora.

#### Articolul 50

Contravențiile prevăzute la art. 49 lit. a), b) și c) se sancționează cu închisoare contravențională de la o luna la 6 luni sau cu amendă de la 300.000 lei la 1.200.000 lei, contravenția prevăzută la lit. d), cu amendă de la 100.000 lei la 300.000 lei, iar cea prevăzută la lit. e), cu amendă de la 40.000 lei la 100.000 lei.

#### Articolul 51

- (1) Constatarea contravențiilor prevăzute la art. 49 se face prin proces-verbal întocmit de:
  - a) ofițerii și subofițerii de poliție, pentru faptele prevăzute la lit. a), b) și c);
  - b) președintele biroului electoral de circumscripție, pentru fapta prevăzută la lit. d);
  - c) președintele biroului electoral, în cazul membrilor acestuia, precum și președintele biroului electoral ierarhic superior, în cazul președinților birourilor electorale ierarhic inferioare.
- (2) În cazul contravențiilor prevăzute la art. 49 lit. d) și e), o dată cu încheierea procesului-verbal agentul constator va aplica și amenda.
- (3) Contravențiilor prevăzute la art. 49 le sunt aplicabile și dispozițiile Legii nr. 32/1968 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor.
- (4) Procesul-verbal de constatare a contravențiilor prevăzute la art. 49 lit. a), b) și c) va fi înaintat judecătorei în a carei rază teritorială a fost săvârșită contravenția, care va aplica sancțiunea, ținând seama și de dispozițiile Legii nr. 61/1991 pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice, republicată, cu modificările ulterioare.

#### Articolul 52

- (1) Împiedicarea prin orice mijloace a liberului exercițiu al dreptului de a participa la referendum se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani și interzicerea unor drepturi.
- (2) În cazul în care prin fapta prevăzută la alin. (1) s-a pricinuit o vătămare a integrității corporale sau a sănătății, care necesită pentru vindecare îngrijiri mai mult de 60 de zile sau care a produs vreuna dintre următoarele

consecințe: pierderea unui simt sau organ, încetarea funcționării acestora, o infirmitate permanenta fizica ori psihică, slujirea, avortul ori punerea în primejdie a vieții persoanei, pedeapsa este închisoarea de la 3 ani la 10 ani.

(3) Tentativa se pedepsește.

#### Articolul 53

(1) Violarea prin orice mijloace a secretului votului de către membrii biroului electoral al secției de votare ori de către alte persoane se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani.

(2) Tentativa se pedepsește.

#### Articolul 54

(1) Promisiunea, oferirea sau darea de bani ori de alte foloase în scopul de a determina alegatorul să voteze sau să nu voteze în cadrul referendumului se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.

(2) Pedeapsa prevăzută la alin. (1) se aplică și persoanei care votează fără a avea drept de vot ori alegătorului care votează de mai multe ori în ziua referendumului.

(3) Tentativa se pedepsește.

#### Articolul 55

(1) Tipărirea și utilizarea de buletine de vot false, introducerea în urna a unui număr suplimentar de buletine decât cele votate de alegatori sau falsificarea prin orice mijloace a documentelor de la birourile electorale se pedepsesc cu închisoare de la 2 ani la 7 ani.

(2) Tentativa se pedepsește.

#### Articolul 56

(1) Atacul prin orice mijloace asupra localului secției de votare, furtul urnei sau al documentelor electorale se pedepsesc cu închisoare de la 2 ani la 7 ani, dacă fapta nu constituie o infracțiune mai gravă.

(2) Tentativa se pedepsește.

#### Articolul 57

(1) Deschiderea urnei înainte de ora stabilită pentru încheierea votării se pedepsește cu închisoare de la un an la 5 ani.

(2) Tentativa se pedepsește.

#### Articolul 58

Pentru toate infracțiunile săvârșite în legătură cu organizarea și desfășurarea referendumului acțiunea penală se pune în mișcare din oficiu.

#### Articolul 59

Bunurile destinate sau folosite la săvârșirea contravențiilor prevăzute la art. 49 sau a infracțiunilor prevăzute la art. 53-58 ori rezultate din comiterea acestora se confiscă.

#### Articolul 60

Anexele nr. 1A, 1B și 2-6 fac parte integrantă din prezenta lege.

## Capitolul 6

### Dispoziții tranzitorii și finale

#### Articolul 61

Cheltuielile pentru organizarea și desfășurarea referendumului se suportă după cum urmează:

a) din bugetul de stat, pentru referendumul național;

b) din bugetul comunei, orașului sau județului, după caz, pentru referendumul organizat la nivel local.

#### Articolul 62

Prevederile [cap. XII din Legea nr. 68/1992](#) pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului și ale [cap. VI din Legea nr. 70/1991](#) privind alegerile locale se aplică în mod corespunzător, în măsura în care prin prezenta lege nu se dispune altfel.

#### Articolul 63

(1) Prezenta lege intră în vigoare la 30 de zile de la publicarea ei în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(2) Pe aceeași dată se abroga [Decretul-lege nr. 29/1990](#) privind instituirea referendumului național, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 11 din 17 ianuarie 1990, precum și orice alte dispoziții contrare.

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 26 octombrie 1999, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) și ale art. 145 din Constituția României.

PREȘEDINTELE

CAMEREI DEPUTAȚILOR

ION DIACONESCU

Această lege a fost adoptată de Senat în şedinţa din 8 februarie 2000, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) şi ale art. 145 din Constituţia României.

PREŞEDINTELE SENATULUI  
MIRCEA IONESCU-QUINTUS

#### Anexa 1A

ROMÂNIA

BULETIN DE VOT

pentru Referendumul naţional din data de ..... asupra .....

☐ DA

Problema supusă referendumului .....

☐ NU

#### Anexa 1B

ROMÂNIA

BULETIN DE VOT

pentru Referendumul local din data de ..... asupra .....

☐ DA

Problema supusă referendumului .....

☐ NU

#### Anexa 2

Judeţul\*) .....

Comuna (oraşul, municipiul, sectorul municipiului Bucureşti) .....

Secţia de votare nr. ....

PROCES - VERBAL

privind rezultatele referendumului naţional asupra .....

1. Numărul persoanelor înscrise în lista pentru referendum .....
  2. Numărul participanţilor\*\*) .....
  3. Numărul de buletine de vot primite pentru a fi întrebuintate .....
  4. Numărul de buletine de vot rămase neîntrebuintate .....
  5. Numărul voturilor valabil exprimate la răspunsul "DA" .....
  6. Numărul voturilor valabil exprimate la răspunsul "NU" .....
  7. Numărul voturilor nule .....
  8. Numărul voturilor contestate .....
  9. Numărul intampinarilor şi contestaţiilor primite .....
  10. Numărul intampinarilor şi contestaţiilor soluţionate .....
  11. Numărul intampinarilor şi contestaţiilor înaintate biroului electoral de circumscripţie .....
  12. Expunerea pe scurt a modului de soluţionare a intampinarilor şi contestaţiilor .....
- Preşedintele Biroului electoral, Membri:
- .....
- (numele, prenumele, semnatura şi ştampila) (numele, prenumele şi semnatura)
- Data .....

**Notă \*)** Municipiul Bucureşti, în cazul în care secţia de votare face parte din acest municipiu.

**Notă \*\*)** Numărul participanţilor trebuie să fie egal cu suma ce rezultă din aditionarea cifrelor de la pct. 5, 6 şi 7.

#### Anexa 3

Biroul electoral de circumscripţie

.....

PROCES - VERBAL

privind rezultatele referendumului naţional asupra .....

1. Numărul persoanelor înscrise în lista pentru referendum .....
2. Numărul participanţilor\*) .....
3. Numărul de buletine de vot primite pentru a fi întrebuintate .....
4. Numărul de buletine de vot rămase neîntrebuintate .....
5. Numărul voturilor valabil exprimate la răspunsul "DA" .....
6. Numărul voturilor valabil exprimate la răspunsul "NU" .....
7. Numărul voturilor nule .....
8. Numărul voturilor contestate .....
9. Numărul total al intampinarilor şi contestaţiilor .....
10. Numărul intampinarilor şi contestaţiilor soluţionate de către birourile electorale ale secţiilor de votare .....
11. Expunerea pe scurt a modului de soluţionare a intampinarilor şi

contestațiilor de către birourile electorale ale secțiilor de votare  
 .....  
 12. Numărul intampinarilor și contestațiilor înaintate biroului electoral de  
 circumscripție .....  
 13. Expunerea pe scurt a modului de soluționare a intampinarilor și  
 contestațiilor de către biroul electoral de circumscripție .....  
 Președintele Biroului electoral, Membri:  
 .....  
 (numele, prenumele, semnatura și ștampila) (numele, prenumele și semnatura)  
 Data .....

**Notă \*)** Numărul participanților trebuie să fie egal cu suma ce rezultă din aditionarea cifrelor de la pct. 5, 6 și 7.

#### Anexa 4

Biroul Electoral Central  
 .....

##### PROCES - VERBAL

privind rezultatele referendumului național asupra .....  
 1. Numărul persoanelor înscrise în lista pentru referendum .....  
 2. Numărul participanților\*) .....  
 3. Numărul de buletine de vot primite pentru a fi întrebuintate .....  
 4. Numărul de buletine de vot rămase neintrebuintate .....  
 5. Numărul voturilor valabil exprimate la răspunsul "DA" .....  
 6. Numărul voturilor valabil exprimate la răspunsul "NU" .....  
 7. Numărul voturilor nule .....  
 8. Numărul voturilor contestate .....  
 9. Numărul total al intampinarilor și contestațiilor .....  
 10. Numărul intampinarilor și contestațiilor soluționate de către birourile  
 electorale de circumscripție .....  
 11. Expunerea pe scurt a modului de soluționare a intampinarilor și  
 contestațiilor de către birourile electorale de circumscripție .....  
 12. Numărul intampinarilor și contestațiilor înaintate Biroului Electoral  
 Central .....  
 13. Expunerea pe scurt a modului de soluționare a intampinarilor și  
 contestațiilor de către Biroul Electoral Central .....  
 Președintele Biroului Electoral Central, Membri:  
 .....  
 (numele, prenumele, semnatura și ștampila) (numele, prenumele și semnatura)  
 Data .....

**Notă \*)** Numărul participanților trebuie să fie egal cu suma ce rezultă din aditionarea cifrelor de la pct. 5, 6 și 7.

#### Anexa 5

Județul\*) .....  
 Comuna (orașul, municipiul, sectorul muni-  
 cipiului București) .....  
 Secția de votare nr. ....

##### PROCES - VERBAL

privind rezultatele referendumului local asupra .....  
 1. Numărul persoanelor înscrise în lista pentru referendum .....  
 2. Numărul participanților\*\*) .....  
 3. Numărul de buletine de vot primite pentru a fi întrebuintate .....  
 4. Numărul de buletine de vot rămase neintrebuintate .....  
 5. Numărul voturilor valabil exprimate la răspunsul "DA" .....  
 6. Numărul voturilor valabil exprimate la răspunsul "NU" .....  
 7. Numărul voturilor nule .....  
 8. Numărul voturilor contestate .....  
 9. Numărul intampinarilor și contestațiilor primite .....  
 10. Numărul intampinarilor și contestațiilor soluționate .....  
 11. Expunerea pe scurt a modului de soluționare a intampinarilor și  
 contestațiilor .....  
 Președintele Biroului electoral, Membri:  
 .....  
 (numele, prenumele, semnatura și ștampila) (numele, prenumele și semnatura)  
 Data .....

**Notă \*)** Municipiul București, în cazul în care referendumul se organizează la nivelul acestuia.

**Notă \*\*)** Numărul participanților trebuie să fie egal cu suma ce rezultă din aditionarea cifrelor de la pct. 5, 6 și 7.

#### Anexa 6

Județul\*) .....  
 Comuna (orașul, municipiul, sectorul muni-  
 cipiului București) .....  
 Circumscripția .....

4. Numărul de buletine de vot rămase neintrebuintate .....

5. Numărul voturilor valabil exprimate la răspunsul "DA" .....

6. Numărul voturilor valabil exprimate la răspunsul "NU" .....

7. Numărul voturilor nule .....

8. Numărul voturilor contestate .....

9. Numărul intampinarilor și contestațiilor primite .....

10. Numărul intampinarilor și contestațiilor soluționate .....

11. Expunerea pe scurt a modului de soluționare a intampinarilor și  
contestațiilor .....

Președintele Biroului electoral, Membri:

.....

(numele, prenumele, semnatura și ștampila) (numele, prenumele și semnatura)

Data .....

-----

**Notă \*)** Municipiul București, în cazul în care referendumul se organizează la nivelul acestuia.

**Notă \*\*)** Numărul participanților trebuie să fie egal cu suma ce rezultă din aditionarea cifrelor de la pct.

-----

1. Numărul persoanelor înscrise în lista pentru referendum .....
2. Numărul participanților\*\*) .....
3. Numărul de buletine de vot primite pentru a fi întrebuințate .....
4. Numărul de buletine de vot rămase neîntrebuințate .....
5. Numărul voturilor valabil exprimate la răspunsul "DA" .....
6. Numărul voturilor valabil exprimate la răspunsul "NU" .....
7. Numărul voturilor nule .....
8. Numărul voturilor contestate .....
9. Numărul intampinarilor și contestațiilor primite .....
10. Numărul intampinarilor și contestațiilor soluționate .....
11. Expunerea pe scurt a modului de soluționare a intampinarilor și

Președintele Biroului electoral, Membri:

.....

(numele, prenumele, semnatura și ștampila) (numele, prenumele și semnatura)

Data .....

**Notă \*\*)** Numărul participanților trebuie să fie egal cu suma ce rezultă din aditionarea cifrelor de la pct. 5, 6 și 7.